

Svensk författningssamling

Lag om ändring i brottsbalken

Utfärdad den 4 december 2025

SFS 2025:1414
Publicerad
den 5 december 2025

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs att 25 kap. 8 §, 26 kap. 1, 2, 6–8, 10, 12, 21 och 23 §§, 28 kap. 3 §, 34 kap. 5 § och 37 kap. 7 och 11 §§ brottsbalken ska ha följande lydelse.

25 kap.

8 §² Bestämmelser om uppbörd och indrivning av böter finns i bötesverkställighetslagen (1979:189).

Böter som inte betalas får, om inte annat är föreskrivet, förvandlas till fängelse i lägst en och högst tre månader enligt bestämmelserna i bötesverkställighetslagen.

26 kap.

1 §³ Fängelse döms ut på viss tid eller på livstid enligt vad som är föreskrivet för brottet.

Fängelse på viss tid får inte understiga en månad och inte överstiga tio år. Om fängelse på längre tid än tio år och på livstid är föreskrivet för brottet eller om det följer av 2, 3 eller 3 a §, får dock fängelse på viss tid bestämmas till högst arton år. När fängelse i förening med skyddstillsyn döms ut enligt 28 kap. 3 § gäller i fråga om tiden för fängelsestraffet vad som föreskrivs i den paragrafen.

I fråga om fängelse som förvandlingsstraff för böter finns särskilda föreskrifter.

2 §⁴ Fängelse får användas som gemensamt straff för flera brott, om fängelse kan följa på något av brotten.

Fängelse på viss tid får sättas över det svåraste av de högsta straff som kan följa på brotten men får inte överstiga vare sig de högsta straffen sammanlagda med varandra eller arton år. Det får inte heller överskrida det svåraste straffet med mer än

1. ett år, om det svåraste straffet är kortare än fängelse i fyra år,
2. två år, om det svåraste straffet är fängelse i fyra år eller längre men inte uppgår till fängelse i åtta år,
3. fyra år, om det svåraste straffet är fängelse i åtta år eller längre.

¹ Prop. 2025/26:34, bet. 2025/26:JuU8, rskr. 2025/26:96.

² Senaste lydelse 1991:240.

³ Senaste lydelse 2023:257.

⁴ Senaste lydelse 2009:396.

Vid tillämpningen av andra stycket ska bötesstraff anses motsvara fängelse i en månad.

Det svåraste av de lägsta straffen får inte underskridas.

6 §⁵ När tre fjärdedelar av ett tidsbestämt fängelsestraff som uppgår till sex år eller mer har avtjänats ska den dömda frigges villkorligt. Den som avtjänar ett fängelsestraff som är kortare än sex år ska frigges villkorligt när två tredjedelar av fängelsestraffet har avtjänats.

Om en utländsk dom verkställs i Sverige och det framgår att den dömda kommer att vara frihetsberövad under avsevärt längre tid än om verkställighet hade skett i den andra staten, ska villkorlig frigivning ske vid en tidigare tidpunkt än vad som följer av första stycket.

Villkorlig frigivning får inte ske från

1. fängelse som har dömts ut enligt 28 kap. 3 §,
2. ett förvandlingsstraff för böter, eller
3. fängelse som verkställs på grund av beslut om förverkande av villkorligt medgiven frihet enligt 19 § andra stycket eller 34 kap. 5 §.

6 a §⁶ Om det finns skäl mot villkorlig frigivning, ska den skjutas upp enligt vad som framgår av 7 §. Vid bedömningen av om det finns skäl mot villkorlig frigivning ska det särskilt beaktas om den dömda under verkställigheten i kriminalvårdsanstalt

1. inte har deltagit i eller har misskött anvisade åtgärder som syftar till att förebygga återfall i brott eller på annat sätt främja hans eller hennes anpassning i samhället, eller

2. annars på ett allvarligt sätt har brutit mot de föreskrifter och villkor som gäller för verkställigheten.

Om den dömda avtjänar fängelse i minst

1. fyra år och straffet åtminstone till någon del avser brottslighet mot liv, hälsa, frihet eller frid, eller

2. två år och straffet åtminstone till någon del avser brott som har utgjort led i en brottslighet som utövats i organiserad form

ska den villkorliga frigivningen skjutas upp om det finns en konkret och beaktansvärd risk för att han eller hon begår nya brott av allvarligt slag.

7 §⁷ Om den villkorliga frigivningen skjuts upp, ska det i beslutet anges en ny tidpunkt för villkorlig frigivning.

När den villkorliga frigivningen skjuts upp på grund av risk för att den dömda begår nya brott av allvarligt slag ska den villkorliga frigivningen skjutas upp med etthundraåttio dagar åt gången eller den kortare tid som är nödvändig för att en strafftids om sextio dagar ska återstå.

I andra fall får den villkorliga frigivningen skjutas upp med högst etthundraåttio dagar åt gången. När den nya tidpunkten för den villkorliga frigivningen bestäms ska arten och omfattningen av de överträdelser som föranleder att den villkorliga frigivningen skjuts upp särskilt beaktas.

⁵ Senaste lydelse 2018:1253.

⁶ Senaste lydelse 2021:74.

⁷ Senaste lydelse 2018:1253.

8 §⁸ Om flera fängelsestraff verkställs samtidigt, ska vid tillämpning av 6 § första stycket hänsyn tas till den sammanlagda fängelsetiden. Detta gäller dock inte tid för fängelse som verkställs

1. med tillämpning av 6 § andra stycket,
2. med anledning av en dom enligt 28 kap. 3 §,
3. på grund av ett beslut om förverkande av villkorligt medgiven frihet enligt 19 § andra stycket eller 34 kap. 5 §, eller
4. som förvandlingsstraff för böter.

Såsom avtjänad tid räknas även tid under vilken straffet ska anses verkställt enligt bestämmelserna i lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande.

10 §⁹ Efter den villkorliga frigivningen gäller en prøvotid som motsvarar den strafftids som återstår vid frigivningen, dock minst två år.

Ett fängelsestraff är helt verkställt vid prøvotidens utgång om villkorligt medgiven frihet inte längre kan förklaras förverkad.

12 §¹⁰ Den villkorliga frigivningen ska vara förenad med övervakning från dagen för frigivningen.

Kriminalvården får besluta att den som frigives villkorligt inte ska ställas under övervakning, om det saknas anledning att befara att han eller hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet eller om det finns särskilda skäl.

Övervakningen upphör vid prøvotidens utgång eller vid den tidigare tidpunkt som Kriminalvården beslutar.

21 §¹¹ Bestämmelser om förverkande av villkorligt medgiven frihet när den som dömts till fängelse har begått ett nytt brott under prøvotiden finns i 34 kap.

23 §¹² Om villkorligt medgiven frihet har förklarats förverkad, ska det som har förverkats anses som ett fängelsestraff enligt strafftidslagen (2018:1251).

28 kap.

3 §¹³ Skyddstillsyn får förenas med fängelse i lägst en och högst tre månader.

Om rätten förenar skyddstillsyn med fängelse, får den inte samtidigt döma till böter enligt 2 § eller meddela föreskrift om samhällstjänst.

Om förhållandena kräver det, får rätten bestämma att domen på fängelse ska verkställas trots att den inte har fått laga kraft.

34 kap.

5 §¹⁴ Om 1 § första stycket tillämpas i fråga om brott som har begåtts under prøvotiden för någon som villkorligt frigetts från fängelse, ska den villkorligt medgivna friheten förklaras förverkad om inte särskilda skäl talar mot det.

⁸ Senaste lydelse 2018:1253.

⁹ Senaste lydelse 2019:464.

¹⁰ Senaste lydelse 2019:464.

¹¹ Senaste lydelse 2019:464.

¹² Senaste lydelse 2018:1253.

¹³ Senaste lydelse 1998:604.

¹⁴ Senaste lydelse 2019:464.

Som särskilda skäl för att inte förverka eller för att förverka endast en del av villkorligt medgiven frihet får rätten beakta

1. om den nya brottsligheten i förhållande till den tidigare är av lindrig beskaffenhet,

2. om lång tid har förflutit mellan brotten samt om lång tid har förflutit mellan tidpunkten för den villkorliga frigivningen och den nya brottsligheten, eller

3. om ett förverkande annars skulle framstå som oskäligt.

Om rätten inte beslutar om förverkande enligt första stycket, får den besluta om åtgärd som avses i 26 kap. 19 § första stycket eller förlänga prövotiden med högst ett år utöver den tid som följer av 26 kap. 10 §. Rätten får dock inte besluta om elektronisk övervakning enligt 26 kap. 17 §.

En åtgärd enligt tredje stycket får beslutas endast före prövotidens utgång. Förverkande får beslutas endast om frågan tas upp i ett mål där den frigivne häktats eller fått del av åtal inom ett år från prövotidens utgång.

37 kap.

7 §¹⁵ Kriminalvårdens beslut i frågor som avses i 26 kap. 12 §, 13 § andra stycket, 15 § andra stycket, 16 och 17 §§ och 19 § första stycket samt 28 kap. 7 § får överklagas till den övervakningsnämnd inom vars verksamhetsområde det frivårdskontor ligger där den övervakade är inskriven.

11 §¹⁶ Beslut av en övervakningsnämnd i frågor som avses i 26 kap. 12, 16, 17, 19 och 22 §§ samt 28 kap. 7 och 11 §§ får överklagas till tingsrätten i den ort där övervakningsnämnden ligger. Om beslutet rör frågor som avses i 26 kap. 12, 16, 17 eller 19 § eller 28 kap. 7 §, får det överklagas av Kriminalvården. Överklagandet ska ges in till övervakningsnämnden. Klagotiden räknas från den dag då den klagande fick del av beslutet. Vid överklagande gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden. Övervakningsnämnden ska dock inte vara part i domstolen.

Beslut enligt denna balk av en övervakningsnämnd i andra frågor än som avses i första stycket får inte överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2. Bestämmelserna i 26 kap. 6 § första stycket, 6 a och 7 §§ samt 10 § första stycket i den äldre lydelsen gäller fortfarande för

a) fängelsestraff på viss tid som har dömts ut före ikraftträdandet,

b) fängelsestraff på livstid som omvandlats till fängelsestraff på viss tid före ikraftträdandet, och

c) fängelsestraff som dömts ut efter ikraftträdandet och som verkställs gemensamt med fängelsestraff som dömts ut eller som omvandlats till fängelse på viss tid före ikraftträdandet.

3. För fängelsestraff som verkställs på grund av beslut om förverkande av villkorligt medgiven frihet som har meddelats före ikraftträdandet gäller 26 kap. 6 § och 8 § första stycket i den äldre lydelsen.

På regeringens vägnar

GUNNAR STRÖMMER

Walo von Greyerz
(Justitiedepartementet)

¹⁵ Senaste lydelse 2021:249.

¹⁶ Senaste lydelse 2021:249.